

Lelki harmat

Düsevni Liszt

Mészecsne verszke novine.

Lasztnik Ev. sinyorija Vendszke krajine. Glävni
I odgovorni reditel KOVÁTS ISTVÁN,
vödävnik DARVAS ALADÁR obá v Muraszombati

Céna na celo leto 2 Pengőja., v zväntstvo 3 P.,
v Ameriko 1 Dol., edne numera 20 lil.

Izhája ednök na meszec.

Naprejplacilo gorivzeme vszaki ev. dühovnik i vucsitel

A mi hazaszeretetünk

Nem véletlen dolog az, hogy az 1848-as szabadságharc két legnagyobb bajnoka, Kosuth Lajos és Petöfi Sándor evangélikus volt. Az evangélikus egyház fiai mindig előljártak a nemzet áldozatos, ha kellett vérhullató szolgálatában. Sőt magának az egyháznak harcai is szorosán egybekapcsolódnak nemzeti életünk küzdelmeivel. Bocskai István, Bethlen Gábor, Rákóczi György és a többi nemcsak az evangéliumi hit, hanem a nemzeti szabadság harcosai is voltak. Következésképp, amikor az egyház szabadon végezhetette szolgálatát, akkor a nemzet szabadsága is ép volt, mikor pedig egyházunkat elnyomták, véres elnyomást jelentett az nemzeti szempontból is. Karaffa és hóhér társai nemcsak az evangéliumi egyház esküdt ellenségei voltak, hanem gyűlölői minden magyar ügynek is.

Nem véletlen az sem, hogy a legutóbbi világháború véráldozatából is evangélikus egyházunk vette ki a legnagyobb részt. Ezer katona közül hősi halált halt 47 evangélikus, 44 református, 42 római katolikus, 36 görög katolikus, 23 görög keleti és 2 zsidó.

Mert a mi hazaszeretetünk nem üres szó. Mellet döngetni, színes szavakat használni nem nehéz. De vérhullató hűséggel kiállni, szolgálat csendes szívósságával elégetni magunkat a hazáért, a magyarságért, ez már sokkal nehezebb. Mi ezt cseleked-

tük itt a Muravidéken az elmúlt 22 esztendő szerb rabság idejében is, és ezt cselekedjünk a jövőben is.

Nem álltunk fel sorrendet, hogy egyházunkat szeretjük-e elsősorban, azután a hazánkat, vagy fordítva. Mint ahogyan nem tudnánk megmondani, hogy anyánkat szeretjük-e jobban, vagy apánkat. Szeretjük drága magyar hazánkat, mert szeretjük valásunkat. Hitünk ereje nemzeti szolgálatunk erőforrása is. Mi Muráninnyi evangélikusok mindig nagyon szerettük édes magyar hazánkat, és most, hogy a közel 22 esztendei szenvedés, megaláztatás, megtörtetés után, melyben részünk volt a szerbek és szlovénok részéről, - újra hazatértünk a drága édes anya kebelére, még jobban, még forróbban szeretjük.

Szeressük hazánkat! Szeressük ezer éves, multjáért, nagy szenvedéseieért, miken mint tisztító tüzön keresztül ment, szeressük nagyjaiért, kiket sirjaikban is büszkén valihatunk magunkénak, szeressük alkotmányáért, mely mindenkinek egyenlő jogokat biztosít.

S ha újra össze kellene gyülekeznünk riadó kürtnek vész hirdető szavára, áldozunk a haza oltárán véráldozattal, miként őseink, apáink, ne hagyjuk el, ne tagadjuk meg az édes anyát, itt ringott bölcsőnk, itt domborodjék egykor a sir is felettünk.

Szeressük az igazságot a magán életben, a tudományban, szeressük a közéletben, a közvéleményben, mert megvan írva, hogy az igazság szabadokká tesz bennünket. H-szen, a szerb rabság éveiben is az igazságért véreztünk, szenvedtünk és kitarással hordoztuk a legnagyobb terheket azért, mert a mi ügyünk igaz ügy volt.

Megindult az új honalapítás Magyarország bölcs Kormányzója, vitéz nagybányai Horthy Miklós vezérletével. Lasan fokozatosan újra felépül a mi édes magyar hazánk, amit ellenségei kapzsisága, irigysége cserepekre tört. Ebben a szent munkában mi felszabadult Muráninzeni evangélikusok is vegyünk részt egész lelkünkkel, egyéniségünkkel, életünkkel.

H.

Molítev

(Z bojnszkoga vrejmena)

Poszlov. Fliszár János

Oh, Goszpodne Bozse! K-Tebi zdühávamo:
Obari nas národ, vari domovino!
Cseresz jezero lét, vu teliko mantraj
Szi nász Ti obarvao, bráno vu nevolaj.
Neosztavi i zdâ tve vrêle vernike,

Tibold gráda histôrija

Politična ríszba • Z vogrszkoga na vend-szko obrno Fliszár János.

Escse je dober môszt ino tûdi sztené,
Escse i mehôr na pokrivi neraszté.
Od zvôna sze vidí lêpo goszpodszko sztanyé,
Z mramora szo sztube i kufrene rollé.

Z drôvnm brodecom szo povozsene poti
I med brod'com sze vidíjo sztopnyo lûdi.
Escse i vcsászi, kak sze od lûdi gucsi,
Je viditi gráda goszpô sze sétati.

I dônok je zse tû konec zsitka nyega,
Totá, kameni krepki sztên preminênya.
Szkriová cera, drúzga tá hód vrêmena
Nyé précima, stera je z kamna rejena.

Obsztarani szluga gor' odpéra vráta,
Csi pride nálezsen gôszť eszi, ga csáka.

Dáj nam obládati divje protivnike.
Med dűdnyanyem sztreľbek Tebi zdühávamo:
Oh, Goszpodne Bozse! v-Tebi sze vűpamo!

Oh, Goszpodne Bozse! Tebi sze molimo,
Pregledni nász ino naso domovino,
V-prelêvanya krvi, vu bojni neszmernoj
Naj z-Tvojov pomocsjöv obláda národ Tvoj,
Ki szmo tak zseleli vu miri zsveti
I Tebi na diko v-szvesztvi prebivati!
Med dűdnyanyem sztreľbe Tebé zezávamo:
Oh Goszpodne Bozse! Szmilűj sze, proszimo!

Oh, Goszpodne Bozse! Dáj, naj nase rozsjé
Protivnikov szilo od nász vkraj odvrné.
Pregrozno vdérja boj, Tvoj národ krvavi,
Serega nasega szrdcsen voj bojdi Ti.
Z-Teov szo sze ocsáci nasi bojűvali
Ino protivnike z-Tebom obládali.
Med dűdnyanyem sztreľbe pred Tebom
klecsësi:
Bojdi nam k-pomôcsi, k-Tebi sze molécsi!

Oh, Goszpodne Bozse! Ti vodi tó bojno,
Da divje protivnike doli obládamo!
Dáj nasim vojnikom szrdcsno môcs dűhovno,
Z-sterov obládajo té boj, Tej na diko:
Plácsali szmo dávno bin zdávnyj, prísesztni,
Dopűszti nam zdâ zse bôgsi csasz vzsivati:
Med dűdnyanyem sztreľbe k Tebi zdühávamo:
Vari szvoj národ i vgrszko domovino!

Szirmák sztarec je tû vzsivao dobrôt vnôgi,
Zdâ je pa z grádom vréd pòsztao sztarcsek vbôgi.

Pripovedáva od gráda vszákoga kôta,
Znameniti zgodb i vcsinyeni dël vnôga.
Po bíborni tepihaj sto je tû hodo;
„Té csarne krpe krv“, je koga mecs bodno?

Po hladni presztoraj sze csűje rűm rêcsi,
Po prázni trnáčaj g'ász szemtá sűmécsi.
Tak da bi szpajôcsi sztrahsniki gűcsali,
Vszáko rêcs poszeľno znôva ponávľali.

Tű szo velke dveri, z z'átom pocifráne,
Obê dvê kíűki szta z dztűndszi okincsane.
Tű je sztao kmet, goszpôd, z doj zétim krscsákom,
V indasnyem vrêmeni, pozván k tozsb razprávam.
— „Gor' pokűite krscsák“, ár je tű hladen zrák,
Prehľadi glavô mrák.

Vu etoj dvoráni je szôdba drzsina,
V proletároov tozsbaj preiszťáva sztála.

D. Kapi Béla,

dunántuli evangélikus püspök levele a vendvidéki egyházmegye elnökségéhez :

Mélyen tisztelt Egyházmegyei Elnökség !

Mélységes örömmel vettem kézhez a vend egyházmegye elnökségének folyó évi április hó 16.-án kelt távirati üdvözlését, melyben a magyar hazához és dunántuli egyházkerületünkhöz való visszatérésük alkalmával engem szeretettel köszöntöttek.

Melegen köszönöm szeretetteljes üdvözlésüket s azt tiszta szívből viszonozom.

Táviratuk megérkezése után szerettem volna azonnal táviratilag kifejezni köszönetemet, de a távirat feladása nem volt lehetséges.

Kimondhatatlan boldogságot jelent számunkra, hogy a vendvidék ismét magyar nemzetünk testéhez tartozik és, hogy a mi szeretett vend népünk visszatér dunántuli evangélikus egyházkerületünkbe.

Istent áldom végtelen kegyelméért, hogy egyházunk ottani vezetőinek bölcsességet és erőt adott népünk megőrzésére s evangélikus hiveink lelkében megőrizte a hűséget és szeretetet a régi közösség iránt.

Azon reménységemnek adok kifejezést, hogy hazatérésük áldást, erősödést és gazdagodást jelent az ittlévőkre és hazatérőkre s további erőteljes munkának és boldog lelki közösségnek megkezdője lesz.

Örömmel várom azt az időt, midőn személyesen meglátogathatom a hazaérkezett gyülekezeteket s imádságomat egyesíthetem népünk imádságával.

Testvéri szeretettel szolgatársuk az Urban Győr, 1941. évi április hó 19-én.

KAPI BÉLA
püspök.

D. Kapi Béla

dunántuli püspök levele gyülekezeteink vezetőihez és hiveihez :

Szeretett Testvéreim !

Magyarország újabb területgyarapodásával hazatért hozzánk egy darab magyar föld s azzal együtt visszatért a dunántuli evangélikus egyházkerületünk évszázados közösségébe a 22 évvel ezelőtt keblünkről letépett gyülekezetek sora.

Istent magasztalom nagy kegyelméért, hogy nemzetünket és egyházunkat eme örömmel megajándékozta.

Imádkozó lélekkel és áldáskívánsággal köszöntelek titeket, szeretett testvéreim, kik nehéz megpróbáltatások után, szívetekben az édesanya iránt való hűséges szeretettel, hazaérkeztetek.

Magyarországi evangélikus egyházgyezetünk 1938. évi november hó 12. napján tartott közgyű-

Tü szo prinesene cèle té krajine
Trde sankcie, vu knigaj popisane.

— Zsüti nyih lisztövje szo zse premedléni,
Nihájmo je v méri. —

Pri szodbenoj hizsi je szkrivni dvér kámra,
Zdá zse od vszákoga poznána i zuána.
Od znótra sze vő szkrovno, tího, sosnyanye
Csüje, — teppich i korin vláhko sümlénye.
— V toj hizsi szo szodci szmilenoszt csinili.
Miloscsó delili.

Szkrovne, klücske sztube ido odtéc vise,
V zgoránye goszpodszke dvoráne i hizse,
Za lüsní nászladnoszt na zélcov vszivanya
Pót, szamo od velke goszpodé poznána.
— Skoda, ka tő zse dnesz vszákó drzsincse zná,
V nyih mlajina sztan má. —

Tam obri, tá lèpa préci mbna dvorána,
Nyé lèpe teppiche dneszdén pávuk ráma,

Dúge, nidne niti szemtá napűscsáva,
V pavocsin mrězsaj sze batrivno zdrzsáva.
— Zdá tü drűgi nehodl. — Zaká bi hodo?
Ka bi mrtve mōto? —

Nemrtelni mrtvi v pozlacseni rámaj,
Zlát'gvanta sztrahsníki v préci mbni oblèkaj,
Na nászhladen, erdecsi pog'éd mecsejo,
Zdá tüdi tak zviseno, doli glèdajo,
Po szmrti szvojoj na nász mánja sztvorjénja,
Kak vu zsítiki inda.

Tü je prví lasztník. V rōki drzsi lándzso,
Z sterov je protivník voja szrdcé preszmekno.
On je bio te prví, ki je za domovino
Zásztavo tam na sztrmci, szam vő posztavo:
Záto je dōbo imánye v ōrocáno,
Vu lasztnoszt vekvecsno!

Prinyem je prví familje nasztavítel,
Ki je bio imánye z krvjōv obrzsisítel,

lésén, jegyzőkönyve 4. pontjában kimondta, hogy „a visszacsatolt területen lévő evangélikus egyház-közsegeket, egyházi intézeteket és intézményeket, a a jogfolytonosság alapján is, visszakebelezi a Magyarországi Evangélikus Egyházegyetembe és pedig mindegyiket abba az egyházkerületbe, amelynek kötelékébe a Magyarországtól való elcsatolást közvetlenül megelőzően tartozott.”

Szeretettel közlöm tehát veletek, hazatért gyülekezetek vezetői és népe, hogy egyházegyetemünk titeket dunántuli egyházkerületünk közösségébe visszakebelez s ezen rendelkezés értelmében megteszem mindazon szükséges intézkedéseket, melyek az egyházkormányzás régi rendszerének visszaállítása céljából szükségesek.

A Mindenható Istent buzgó imádságban kérem, hogy Lelkének világosságát és erejét árássa ki reánk, hogy itthon levők és hazatérők gazdagodhasanak egymástól és erősödhessünk egymás által és pedig annak az élő Krisztusnak közösségében, kinek adassék dicséret és dicsőség örökké!

Áldás és békesség legyen mindnyájunkkal!

Győr, 1941. évi április hó 21.-én

KAPI BÉLA
püspök.

† Vukán Kàlmán

„Blájszeni szo ti mrtvi, kí vu Goszpodni vmérajo, ka szi pocsinéjo od ópravíc szvoji, ny hova dela je pa bodo naszledüvala.“ Sz temi biblijszkimi recsámi szo razposzlati verniki bodonszke gmajne, potrti v szrci, zsalosztén glász

Szrdcá szrediac vö sztoji sztréle pero,
Stero je nyegovo szrdcé preszme knolo.
Tò lépo imánye je on drágo plácsao:
— Szvoj zsitek za njé dao. —

Tam obri je glaven pop, steroga bráde
Nam vszáki vlász blájszeni szpömenek kázse.
Ona lépa cérkev, stere sze dvá törma
Eszi k nam vidita, je nyegova szpráva.
On mramorni szteber, ster' nyega práh tezsi,
V szrdcáj veke sztoji!

Tej trijé vltéjze, en pôleg drügoga,
Szo v boji zgúbili zsitek szvoj mladoga.
Vszi tak lépi képi, vszi mládi obrázi,
Vszi doj z edne sztéble, vltézni junáki,
Steri szmrt je zmogla obládnoszt dobíti:
— Obládni vitézi.

Med nyimi edne lépe goszpé obrázka,
Bole oblédjena, kako zsalna lárfa,

prehitre szmrti szvoje ga lüblénoga kántorvucsítela.

Vukán Kàlmán sze je v Zenkòvci naròdo 1881. júliusa 26. Po szkoncsanoj vucsítelszkoj sòli v Felső'òdi je 1903. leta zacsnò szvoje vucsítelszko pozványe na bodonszkoj sòli. Potom je 2 leti v Mekényesi v Baranyi bio skolnik, ali zse 1906. leta szo ga bodonszki verniki nazáj-pözvali za kántorvucsítela.

Od tisztoaga csasza je v sòli i v cerkvi neob-trüdjeno oprávlò szvoje pozványe, dokecs szo 11. t. m. po krátkoj bolézni nej obnémila vúzta, stera szo sze telkokrat odpérala na zvisávanye Goszpodna i na vcsenyé mladéznì.

V pokojnom je nej szamo nyegova drzsina zgúbila lübécséga tüvárisa i ocso, nego tüdi nase solszto szvoje ga neobtrüdjénoga, nájsztarejsoga v szlüzsbì sztojécéga skolnika, nasa cerkev pa vréloga kántora.

13. t. m. je bodonszka gmajna po dühovniki Sifári, sol. deca pa po vucsíteli Porédosi vzéla med bridkim jocsom szlédnyi szlobòd od szvoje ga prilüblénoga kántorvucsítela.

Po oprávlénom szlobòdi v bodonszkoj cerkvi je zsalüvajócsa familia szprevodila szvoje ga drágoga mrtveca na szobotski cintor, gde szo ga med velkov vnozsínov prijátelov i znan-cov polozsill v drzsínszko kriptò.

Zsalüvajócso familia naj pomiri Goszpodni Bog, szvojemi vernomi szlugi pa naj bode Krisztus gorisztanénye i zsitek.

Szremezsilve ocaí, kak szo v zsitki bilá,
Z sterimi je milo glédala na mozsá.
— On lépi réd dzsündzsa, kak kraszno jo sznájzsi,
Na krotkom obrázi. —

Odicsni prehodniki té familije!
(Ka bodte pravili, csi sze doj zglédnete?)
Batrivni vu boji, módrì vu tanácsi,
Vszáki na prszaj má znaménye vrédnoszti.
Pri ednom velke knige, pri drügom rozsjé,
— Kvár, ka én nezsilvé! —

Puno nam je szrdcé, tüh' gráta zdá sztarec,
Múcsécs sztóplimo not' v en velki presztarec,
Tò je pleszárnica, vu njé lehke tényc,
Od csloveka necsüte szmrtne muzsike;
Obri zemlé tüdi i zdá, kak plésejo: —
— Szpucajte sze hitro!

Zglászì sze förszka cøv; — nika jo nè csütì:
Kak szvile somátanye pròti nam sümi;

Kincsi nase cérkvi

Szrebra i zláta némam, ka pa mám, tó ti dám. (Ap. D. 3. 6.)

Szrebra i zláta némam, tó právi túdi nasa evangelicsánszka cérkev. Szrebro i zláto má ete szvét, z velkov úrocsnosztjov bezsi za nyim, z znojom szvojega obráza sze túdi té zemelszke kincse vkűpszpravítí, i pòleg toga dònok kak prevecs szromaski je ete szvét. Tak je, szromaski, kòdiski, nevolen je, trplénja, brige, jaja, szmrí domovína je. Ár ka nam more pomágati etoga szvéta vsza díka, zláto i szrebro pròti gréhi i pròti szmrí? Szamo szí na tó zmíszli, da sze ednòk mogòcse tvoje szrcé napuni z pokòrov, naj tí na pamet pride tó, da mogòcse pride vrèmen, gda de tvoje szrcé tak zselelo mér, líki je ednòk Luther Márton zselo mér tam v kíòsterszkoj celíci. I csi taksega hipa gli pred tébe szkladéjo kròzusza vsze kincse, povè, ka tí pomága zláto i szrebro, szvéta vsze bogásztvo, vsze tó tí nemre datí potrebnoga méra. Szamo probaj potreštati pri szvojega deteta grobí jókajòcso bogáto mater sz tém, naj sze níká ne jócse, ár nyej je vszo bogásztvo, kincsi, premozsenye itak osztalo, gvűsno je, da te nede poszlűsala, uego tam te povrzse szamoga, líki brezszrcsnoga csloveka. Ár ka valá zemelszkomí csloveki, csi gli cèllí szvét obláda, ali zvűn toga pa níká drűgo néma, stero bí nyemi mér, zadovolnoszt i szrceni pokoj znalo datí.

Ka pa mám, tó ti dám, tó nam právi nasa evangelicsánszka cérkev. Ali ka pa má tá szromaska evangelicsánszka cérkev, stera szvétszke oblásztí, zemelszko ga bogásztva nè da néma, nego ga je túdi nígdár nè mèla. Ka vcsini tó cérkev za bogáto pòleg vszega nyénoga zvűnèsnega szromastva? Za bogáto jo vcsini vekivecni evangèliom z sterím láda, steroga zse stò i stò lét prédga i rászűrjáva lűdém v nyhovom materszkom jezíki. Za bogáto jo vcsini szakramentum szvéto ga krszta, stero je nòvoga zsitka kòpel i prenòvlenye i prerodjenyé po Szvétom Dűhi. Za bogáto jo vcsini oltárszki szakramentum, Krisztusova szvéta vecsérja, stera nasò dűso z nebeszkov hránov i pítvínov napuni i otáví. Oh bár da bí sze vszáki cslovek k tomí velkomí Darítell pascso, kí túdi dneszt tó právi: Ka pa mám, tó vam dám, dám vam szvojo szvéto krv, dám szvoj zsitek dosztim na odkűplenyé. Evangelicsánszki bratje i szesztre, poszlűsajte verno té vekivecni evangèliom, zsvíte vszáko létò vecskrát z Krisztusovov szvéto vvecsérjov, vzetè z radosztjov tiszte drúge kincse, stere vam nasa lűblèna dűhovna mati, nasa evangelicsánszka maticérkev ponűja, naj tak pobožsnèsi, csisztèsi, postenèsi i za sztancsare Bozsega králesztva vrednèsi posztánete. Vekivecni Bóg, dáj nam csízto i mòdro szrcé, da naj tak známo safarűvati z zemelszkomí dobròtami, da pòleg nyí ne zgűbimo nase vekivecne dűhovne kincse.

Vadlűványe, oh tí bozsi dár!
Tí, tí szí mí angel míra.
V tvojem kríli ne vcagam nígdár
Vu nòcsi kaksté vihéra.
Ka bí bío jasz brezi tébe,
Nájdragsi blagosztov nèbel? — H.

V morgotnom omári prázen pehár szcinka,
Na áldomás píljé nász véndar pozíva!
Trűdne háfe sztruna brezi glásza doni,
— Sto igra? — Nebrni. —

Na stírí szűrki sztenáj vdíljek íno poprèk,
Umetno namálani en-en lépí kèp.
Vszáki kèp je edno goszpòdsko imánye,
Tibòldíov zemlé òrocsno drzsánye.
— I dneszdén szo túdi tam vszi stírje kèpi,
Zmálani na sztèni.

Na stír' sztenè zmálani lépí krájñ kèpi:
Szo na stír' tűhinszke imé zse szpízani.
— Preminòcsi imány na sztèni rizb kèpi.
Sze lepò paszajo k szvéto com familíji (?)
Junákov, grűntarov, odűcsnomí rédí.
K lépomi serégí! —

Z pòti odtècl Z pòti! — prikazni plèsejo:
Prikazni, zsvílènci, naj sze veszelíjo,

Kí szo sze nígdár nè sztarall za útro,
Naj plèse nadale, pokolènye vűko.
Da nebodo tűzsní, nyih mányi obrázi,
V toj velkoj dvoráni!

V sztráhi odpré szluga edne hízse dveri,
Zaká je tak kmicsna? Oblòki zaprèti?
Válasz sztiszne szrdcé onoga, kí tó pita:
Tű szo no! zaprèti vszè oni szpòmenki,
Sterí zsitek je bío na spot familíji
I zámaz imèni!

Tam je edna goszpá, v gizdoszti nadűhta,
Obè okè krive i sztisznyena vűszta.
Csarní vlászi kite prszí pokrívajo,
Kak kacse szicsejo, prszí obímajo,
Groza ga obide, kí sze na nyò zglédne,
Sztrszne sze me szrdce! —

Nyé bèle roké szo velki bíñ vcsínile,
Mozsè szo vu mèd szmrtní csemér zmèsale.

A vendek.

A vend vidék megszállása idején a vendek protestálása alkalmából írta 1922-ben februárban Hamvas Ferenc

Összedölt a világ régi palotája,
Tisztes emberértést temetve alája.
Régi házépítők zokognak hazátlan,
Zsellérek dőzsölnek az új palotákban.

Magyar vendek népét csalogatók járnak:
„Halljátok-e vendek, ti elhagyott árvák?
Magyar zsarnokságnak eljött már a vége,
Dobja el a lánczát szabad vendek népe!
Nem erővel — csellel, szerbek, csehek,
nyertek!

Világ uralmára, most a szlávok készül,
Szlávok dicsősége, jusson nektek részül.“

Felelik a vendek: „a szavatok álnok,
Hamis beszédekkel itt rossz helyen jártok,
Sok évszázad óta magyar földön élünk
És a magyar mindig egy testvér volt velünk,
Mert mi más faj valánk, le nem kicsinylettek,
Jogunkból, földünkéből soha el nem vettek,
Ki közülünk elment magyar városokba,
Azt magyarnak tudták. Nem egy vitte sokra.
Ki meg itthon munkált az apáknak földjén,
Annak a munkáját védte magyar törvény.
Ha szlávok világot hódítani akarnak,
Próbálják meg, mi csak maradunk magyarnak

Mikor a csábítás szégyent vallott náluk,
Eljött az erőszak s így parancsolt rájuk:
„Birodalom készül legyűrt népek hátán,
Pihen most az Isten, dolgozik a Sátán,
Jog és igazságnak néma lett az ajka,
Sziwtelen erőszak uralmat vett rajta.
Földetek kell nekünk és termése annak,
Rabszolga munkája sokezernyi karnak,
Meg a fiaitok, délczeg, sudár szálak,
Harczos seregünkben bátor katonának.
Magyar testvériség? Ne emlegessétek!
Elszakadtok Így lesz. Megvan az ítélet!“

Felelik a vendek: „Se a hamis szóra
Meg nem indulunk mi, sem parancsolóra.
Földünket erőszak megszállhatja haddal,
Hanem a lelkünket meg nem győzi azzal,
Erdőnket vághatja az idegen balta,
Fiainkat gyűjtsék az idegen hadba,
Hej, de marad még fánk kemény baltanyélnek
A kik megragadják olyanok is élnek.
Csak egyet repedjen a hazugság vára,
Oda vágunk gyűlölt, rabtartó falára!
Mintha minden hegyünk tűzokádó volna,
Minden patakunkban pokol tüze folyna,
Olyan ítélet lesz vendek földjén végig,
Hogy haragos lángja fellobog az égig.
S ha le néz az Isten, ha vágjuk a rendet,
Azt mondja: „Így van jól, jó fiaim vendek!“

En máll peszics je szkrovnoszt gori odkrio,
Szmrtno pítvino je parôvno kostávao;
Tá goszpá je vmrla. — Tô je nyé kôp ino
Peszics doj zmálano.

Tam z ovkraj dvá kêpa, brata v-protivinszivi,
Tam nyidva viditi z hrbti obrnyen'ni.
En materé szrdcé sze za nyé pocsilo,
Edno szta lúbila, krv szi prelējala.
— Nyidva krv je izda na pôdi viditi:
Na szpomin zsaloszt. —

I tam vu nájkmicšnêsem kôti sto jeszte:
— Mozski kêp, kak angel, mládi ino escse —
Prijaznivi, krotek, ednáki, kak szvécsa,
Peníznoga znáňanya, csisztoga szrdca,
— Ti vrli mladéncz, ka szi meo vcsiníti?
Ka szi esz' zapréti?

Prôt' Roberti sze bojüvao, rozsjé zdigno,
Szrecca ga vkanila i bojno je zgübo.

Ali nê zavêdnoszt i szvojo batrivnoszt,
Kak batriven junák je sô v-pogübelnoszt,
Szamovolno sze je pôdao, sztano v-vôzo:
Robsztva szmrtno zadôbo.

Drüge dveri odpré, v-drüg' hizso sztôpimo,
Po méhki teppihaj brez rúma hodimo.
Tü je zse nôvi szvét, vszê pôleg divata,
Vréd vzéta dvorána, modernoga zsitka.
Vsze ka têlo vugodno obeszeljáva
I vö obszlüzsáva.

Zibajôcsa posztel, na péra foteli,
V-nárocsa vzemejo, ki scsé pocsívati.
Z-alabastra vóra, zlatsena zománca
Na z-mozajkom nabráni sztol posztávlena.
Obá kazácsa zdâ edno kázseta li
Poldnê i polnôcsi?

(Dale)

Vendi.

(Pri Vend krajine po Krájnci obszedjenja i vend národa protestéranya prílki 1922 februára píszaó: Hamvas József.
Poszlov: Fliszár János 1940. nov.

Porűsila sze je szvêta sztár' palacsa,
Razmetoszt lűdi je podszé zaszípala.
Sztári sztancsarje sze szkuzijo brez' dôma,
Zsalárje sze gnűszijo v-presztoraj znôtra.

Vogrszki vendov národ csalijo szloveni:
„Szlűhsajte vi vendi, vi vögrov szlűzsénczi,
Vogrszkoga szlűzsénsztva konec sze pri-
blizsao,

Lancze doli vrzste, nôvi csasz je prisao!
Nê z-mocsjöv, z jálnosztjöv szo szláví gvinali,
Szvêta ravnanye do oni szpelávali.
Szlávov díke tál vi tűdi máte vzèti
I národov pravice tűdi vzsívati!“

Vendi govoriyo: Rêcs vasa je jálna,
Pôt vasa zobsztojnszka i vu vszem csalárna.
Jezero lét z-vögri v-miri vkűper zsvímó,
Zsnyimi vu bratinsztvi vkűper prebívamo,
Csi szmo bár drűge fajte, z-szrcá nász lűbijo,
Nase juse, vrêdnoszt kak szvoje bránijo.
Csi sze ster' z-nász kamsté vu váras odszelo,
Je povszéd prestíman, kak vogrin sztan dôbo
'I niedén je zsnyi nê doli zavrzszen,
Témbóle je vszáki tam pôsztao ogléden.
Kí pa domá osztao, delao zemlô ocsé,
Zagovárjale szo ga vogrszke pravdé.
Csi szláví bár scsêjo szvêt szebi podvrzsti -
Naj probajo, - ár mi vögri scsémó bidti!“

Gda sze csalarija szkázala zobsztojnszka,
Prisla je zapoved, etak povêdana:
„Drzsáva sze rédi z-pobiti národov,
Na rűsi lezsécsi obládni országov.
Zdâ Bôg pocšiva i Satan goszpodűje,
Pravica, právda szpí, vecs sze neposzlűhne,
Vaso zemlô scsémó ino vase pôve,
Vaso lêpo vrêdnoszt, bregé, logé vnôge;
Vase krepke szini, batrivne junáke
Vu nase serege za szrdcsne vojáke,
'I za robsztva delo sztôjezérk krepki rôk,
Z-recsjöv z-kém ládate, vsze i vsze naednôk!
Vogrszkoga bratinsztva? Ni neszpominajte.
Vkrajsze odtrgnete. - Tôje szôd. - Takbode!“

Govoriyo vendi: „Ni na maszne recsí,
Ni na zapôvedi, sze nepodámo mi!
Zemlô divja szila z-vojszköv má obszêsztí,
Ali dűsnevêszti nam nemore vtrêti;
Logé nam naj szêka tűhinszka szekera,
Szini nase szebi za vojniké zbéra:
Osztáne nam escse lês z za szekêr stíle,
Kí je popádnejo i zselezne ville.
Táksi tűdi bodo, kí grozno vdárijo
Na rôparov glavé, neszmerzno zmlátijo:
Szamo sze naj obrôcs tê drzsáve gene,
Kí nyéna dna vsze i vsze vkűper szpotere,
Tak daj vszi bregôvje bi vulkáni bili,
V-potokaj ognjeni válovi bi tekli,
Táksi szôd sztao bode vu vendusov zemli,
Steroga plamén de gori szégao k-nébi:
I csi sze Bôg z-nébe doj zglédne na zemlô,
De pravo: „Vend szinki, prav szte vcsinili tó!“

*

Nász haj:

Mále, Velke Antánte obrocs sze je pocšo,
'I mi szmo nazâ dôbili szvo szlobodscsino:
Zsivi vogrszka szlobodscsina i domovina,
Nasa mila mati, ti lêpa Hungária!
Pravica je oblád'la, hamisija szpádlá,
Vszák národ de szloboden, ládala de právda!

Lelki harmat.

Na prvoj sztráni ete numere nasoga
liszta cstémó imé: Lelki harmat.

Szvojega liszta szmo sz tēm nej pre-
krsztíli, nego szmo nyemi pôleg vend-
szkoga iména dáli tűdi vgrszko imé.

Pôleg szkoncsanya voditelsztva nase
sinyorije (dűhovnikov i inspektorov) de sze
naimre Dűsevni liszt od zdaj naprej tűdi
v vogrszkom jeziki oglasűvo i záto je bilô
potrêbno, náj pôleg vendszkoga iména
noszi tűdi vgrszko imé.

Ár je minôlo vrêmen, gda szmo vo-
grszkim verníkom i cstítelom szvojega
liszta nej szmeli v nyihovom drágom ma-
ternom jeziki glásziti veliki djány bozsi i
dogodkov szvojega verszkoga zsvílűnya!

Náj bode za vász — lűbléni cstítelje.
vsze tó, ka vam Dűsevni liszt prinása,
lelki harmat, dűsevna rosza!

KOVÁTS FRIDA:

ZSENSZKI KOTICSEK**Vernoszt k veri i domovini**

Moja vera! Moja domovina! To szta dvė rėcsi, ki sze vszigdár ponđvijo v nasem gucsi, v nasem zsvlėnyi. Ár je zse sztáro znánye: Sto je veren szvojoj veri, tiszti je tűdi veren szvojoj domovini. Bđg nam je dao v veri nájvėkso opđro prđti vdárcom sorsa, pokrėpo nász je z nyđv, da v dobri csaszaj ne grátamo gizardávi i őmurni i v hűdi ne zgűbimo tla pod nogámi i sze pogreznemo v pogűbelnoszt. Cslovek szam je tak szlab i krhki, da brezi pomđcsi vecsne rėcsi Bozse zsvetėi nemre, zvűa lűbėzni do szvoje famillije, do roditelov i dece szvoje, more meti escse vecs lűbėzni za szvoj obsztánek. I tđ lűbėzen tála med verov i domovinov. Právi cslovek pa lűbi vero i domovino v ednákoj veri, tđ sze právi obđje z cėlim szrdcom i z cėlov dűšov.

Ka je cslovek brez vere? Zgűbleni, v szvoje grėhe pogreznenyeni, v szvoje zsvlėnyszke szkrbi zagrizszeni, brez lűbėzni zsvđcsi neszrecsni cslovek, ár vera je sztűdenec lűbėzni i szamo od nyė szhája vsza potrpilvoszt, vsze razmėnye, szmilenoszt i dobrđta.

Ka je cslovek brez domovine? Zgűbleni, v szvojo szamđto pogreznenyeni, za szvoje zsvlėnyszke pravice znorjeni, za nájlepszi csűt okradnyeni neszrecsni cslovek.

Ka je vera? Vera je vretina lűbėzni, vretina neszkoncse Bozse dobrđte, zagvűsano znánye vekvecsnoga zstka, mđszt za prehod v ono blájzseno nđvo domovino, ki jo je nam pripravila Bozsa dobrđta, da osztáne nasa dűsa nemrteina.

Ka je domovina? Ona nam je mati, dobra, szkrbna, lűbezniya mati, ki szkrbi za nász v csaszai nasega zemelszkoga bezsája. Nasa pđla, nase bregė, sűmlėnye nasi gđzdov, cvetėcsi tráyniki, mále kucsice, vsze tđ lűbimo, ár je nasa domovina. Za nász vende je szkrbėla vise jezero lét dobra mati Vogrszka. Neszmėmo pa pozábiti, da tűdi nájbđgsa mati vcsászi kára i kastiga. Tűdi domovina nemre vszigdár i vszákomi po vđli vcsiniti. Pred dvádvajsztetimi leti je prisla macsija. Nikákim je bila dobra, diűgim pa nej, kák je sors szkoncso, ali miszlim, da macsijo dėte nemre tak lűbiti, kák lasztno mater. I záto je tűdi razmeto veszėlje, gda je nasa mála vendszka domovina, nazájprisla pod perđti velkoga Vogrszkoga országa.

Kak je dűznoszt sztarisov, zgájati szvoje dėte v právom dűhi *evangelicsanszke vere*, da náj postena i verna kotriga nase cerkve bode, tak je tűdi nyihova dűznoszt, vcsiti szvoje dėte na právo lűbėzen do szvoje domovine, da prezrazmijo globoki cil domovinszke lűbėzni i szvojo dűznoszt do nyė.

Szlėdnye recsi

Szokrátész († 399. pred Kriszt.) — na szmrt obszojeni szvojoj jokájđcsoj zseni: „Bi ti dragse bilđcsi bi me krivicsnoga vidla mrėti?“

Augustinus († 430 po Kr.): „Pűszti me mrėti, moj Bđg, náj zsvėm!“

Franc Asziski († 1226): „Bojdi pozdrávena, szesztra szmrt!“

Husz († 1415): „V tvoje rokė dam, Goszpon Jezus. szvojo pa tebi odkűpleno dűso!“

Károl I., angl. král († 1649): „Odlozsim korđno zemelszke nemirovnoszt, da bi szprėjo korđno nebeszkoga méra.“

Mazarin († 1661): „O moja nevolna dűsa, ka bode sz tebom? kama odhájas?“

Thomas Hobbes († 1679): „Pri tom szem, náj napravím szkđk v kmico.“

Mària Terėzia († 1780) szvojemi doktori, steri nyej je nazvėszto nyėno blíznyo szmrt: „Vuzgi mrtvecse szvėcse i zatiszni mi ocsi, ár caszar nede meo k tomi mđcsi.“

Nelson († 1805): „Hvála bojdi Bđgi, szvojo dűznoszt szem szpuno.“

Walter Scott († 1832): „Kak da bi sze za nđvosztvorjenoga pocsűto.“

Bethoven: († 1827): „Ploszkaite, prijátelje, komėdija je dokoncsana.“

Sz szlėdnyi rėcsi vszaksega od tej znameniti lűdi lejko vidimo, ka szo vidili oni prėk groba: kmico, nikaj, ali pa vekivecsen zsitek.

D.

Premiđcsa hrána ne pomága dale, kak szamo do groba: to je mála vecsėrja. Ali tđ je edna velka, vekivecsna, nepremiđcsa vecsėrja, stera hráni, krepí, trđsta i dáva zsitek i blájzsensztvo. Luther.

Vrėdnost vere.

Z zgodovine cslovecsansztva csűjemo recsi vnėgi, ki dicsijo blűzseno vrėdnoszt vere. Prűvijo, ka je nyihovo zsvlėnye szamo te zadėbilo szvoj prűvi zdrszėtek, szvojo isztűnszko vrėdnoszt, gda szo najšli szvojeja Bogű.

Zaka pa more v denėsnű vrėmenaj cerkev vszkdűr znėva zvati, proszűti i opominati: „Prűdite!“?

I tak malo jih prűde, tak vnėgo jih dale ide, tak vnėgi miszljijo, ka do szploj dobro znali szhűjati brezi vere i brezi nyė glaszcėse cerkve. Odkec je to? Jeli cerkev nemre vecs prav glűszűti vere? Ali je pa v tekűj vrėmena vera szlaba i malovrėdna grűtala?

Nej! Vsze tė nemre biti prűvi vzrok mlűcsnosztű i nevernosztű vnėgi. Vkanűli szmo sze v cerkvi, cerkev je nej tűksa, kűksa bi mogla biti, prűvijo oni, ki zavrűcsajo vero, miszłcűsi, ka nyim cerkev nemre v dno dűse poglednotű i tam nűjűti prűvi zrok ny hove nevernosztű.

Tė vzrok je v nyűh szamű. Premalo poznajo szamű szėbe. Ne vėjo, kak nevolna i szűromaska je nyihova dűsa. Ne vėjo vecs, kűksű bi mogli biti i kűksű bi lejko blűű. Z ednűm „tűksű szmo pacs mű lűdjė“, szű zadűűjű glűsz szvoje dűsne vėszűű. I tűksű lűdjė to szvojo dűhovno szűromastvo za bogűszűtvo drűszcűsi glűszűjű: mű denėsnű lűdjė szmo zse nej potrėbni vere. Grűh na jűkoszt obrűjű i nazvescsűvajo: vera za nűsz zse nema vrėdnosztű!

Zagvűsno, v tűksű vrėmenaj cerkev zaman zezűva. Ali tűksű vrėmena szo v zgodovinű cslovecsansztva vszűgdűr vrėmena propűdanya bila. Sterű nűrod je zavrno vero, miszłcűsi, ka je je vecs nej potrėben, ka je ona zse zgűbűla na nyega gledűcs szvojo vrėdnosztű, je vszűgdűr eden na rűbi prepűda szűjűcűsi, v szvojo pogűbėlnosztű bezsűcsű nűrod bio.

Zűto cerkev neszűmi odhėnyati opominati, kűrati i zezűvati, vűpajűcsa sze v zmosznosztű bozsoj, stera znű nyėnomű nazvescsűvanyű műcs datű, szrcė poszűűsűvcov pa odpėrati pred recsjűv zsitka.

Zűto rűvno tűszűm, ki miszljijo, ka szo szre-csni, zadovolni i popolnű, moremo nűjbole glűszno nazvescsűvati: Lejko bos escse bole szre-csen i zadovolen, escse bole popolen i plemenűű, escse bűgsű i bogatejsű v dűűsi! Poszűűsűj na glűsz vere! Odprű szvoje szrcė pred Bűgom, na-

szledűj sz szvojom zsitkom Kriszűsa — i te bos szamo vűdo, kűksű vrėdnosztű mű vera.

Persze, vszű oni szamozadovolnű farizeuske morejo zaprvű prűk edne trde sűle. Odkritű odgovor szű morejo dati na pitűnya: Kűksű pa je pravzaprav tvoja postenosztű, tvoja isztűnűnosztű, tvoja plemenűnosztű? Kakse je tvoje razmerje do tvojű sztarűsov, do tvojeja tűvűrűsa, do tvoje decė, do tvojű blűzsnyű? Cűsi bi oni szamozadovolnű, „vere nej potrėbn.“ lűdjė malo bole posteni i odkritű bili prűűti szűmomű szebi, bi prehűtro szpoznali, kak prevecs szo rűvno oni potrėbni vere, kak malo zroka műjo rűvno oni, sz szebom zadovolnű biti.

Kűkűli scsű cerkev z nazvescsűvanyem Kriszűusovoga evangűűlioma vszűkűsega csloveka tak pred ogedalo bozse rűcűl poszűtavűű, nűj v nyem szpocna szvoje szűromastvo, vendar ga nescse te povzűűti v obscűűtėnyű szvoje nepopolnosztű, nego nyemű pokűzűse te pűű, edűno pűű, stera k popolnosztű pela — Kriszűsa. I cűsi de zacsno te oni, prvű szamozadovolen, te pa sz szebom nezadovolen cslovek po etoj pűűű hodűű, te de szpocno z edne sztrűni vrėdnosztű vere, od stere sze nyemű je prvű nűű nej szenyalo, z dűűge sztrűni pa malovrėdnosztű oni lűdű, med stere je prvű szam sűűso.

Zűto nűj nevernű lűdjė ne gűcsűjo od vrėdnosztű ali nevrėdnosztű vere, űr szo je nűű nej zmosznű, nűű nej pozvűni preszűdűű.

D.

Ne csini z csemerűv nűkű.

Ete szledűcűsi dogűdek sze je pred fűrmi lűtmű zgűdo na Svűdszkom i je vrėdno, naj szű obrű nyega preműűűvamo i szebi edno vcsenyė vsememo.

Edna mlűda pobozsna deklűna sze je z ednűm vrűim szkűrbnűm mladėncom zarűcsűűa. Zarűcsenec Doktor L. je bogűbojűcűsi műder cslovek bio, ali edno falűgo je műo; zvűnrėdno nűgle nature i prevecs obscűűlűvi je bio.

Nyegova zarűcsenka je rűvno z ednoga tezsűkoga betega prűkűszpűdnűla, gda je on za edno leto od nyė odpotűvati mogo za volo nadűűvűnya szvojeja vcsenyű vu dűűgi vűras. Dűgo je szlabbűvala escse po betėgi, űr to szűűro zdűrvűje sze je lű pomalű vűűcsűlo nűzűj. Tak je nű blűű csűdo cűsi je nervűzna poszűűnűla, gda je on po csűszű zűcsűo zaneműűjeno pűszűti i na

nyéna pizma szamo po dugsem vrèmeni odgòvårjati. Ona je bár znála, ka je on prevecs zaposzleni i nescse rad pizati, ali nyéno srcé je razzsaljeno bilò. I zdaj nyemi je pizala edno pizmo, puno z lűbèzni ali dònok ga je grajala za nyegovo mårnoszt. Za dvá dni sledi, tó je bio on dén, na steroga je obrpvim vòprisla z hise na friski szprotolèsnyi lűft vu ogradcsek, naszlányavsa sze na edno nyéno prijátelico, ki jo je rávno poglédnot prisla. Komaj kà szte vò prisle, pride pizmonossec i nyilma prèkdá edno pizmo. „Od mojega zaròcsenca“, ercsé puna szrecse, ta deklina, „kak hitro mi je odgòvoro i jasz szem ga pa grajala.“ Hitro odpré pizmo i je zácsa csteti. Ali kak sze je presztrasila nyéna prijátelica, gda jo je vidla poblèditi. Vu cèlom teli je zácsala trepetati i prvè liki bi eta znála pitati, goriszkricsi : „Goszpodne, szmilűj sze mi,“ i vkűperszpádne na zemlò. Prijátelici je hitro jaszno posztanolo, ka pred nyòv vu trávi ta drűga mrtva lezsi, stero je nikaksa velka neszrecsa porobila od zsítka. Koncsno gorivzeme to pizmo i je caté. Spottilvo pise te zaròcsenec, v velki cseméráj trdo i hladno, z vszàke récsi sze vidí, da je nezgrűntano razburjeni. Nè sze je zgledno na nyéno szlabo sztávo i na beteg, nego razzsalo sze je, ka sze ona dvojuje vu nyegovoj lűbèzni, i nyemi je takse pizmo vűpala pizati.

Mrtev trűp te deklina szo ti vu cágloszt szpádnyeni rodítelje na leszo polozsili. Za pár vòr szledi je pa prislo to drűgo vòzmerjenyè iszkajòcse pizmo, vu sterom je mladénc proso szvojo zarocsnico, naj ne bode csemerna na nyega za volo prvèsega pizma, vu sterom sze je tak szpozábo z szébe, ka ga je zdaj pred szam-szebom szram.

Ocsa nyemi je szamo telko odgòvoro : „Goszpon Doktor, moja hcsi je vase drűgo pizmo zse nè mogla precsteti, ár to prvo jo je vu szmrt szűnolo.“

Mladénc je od velke szrcsne bolecsine i szalosztí szkoron od pámeti prislo. Mogo je v szanatorium idti, gde szo ti vertarje vecskrát csűli ga goriszkricsati po nocsáj, gda je z ocsmi niti megnoti nè mogo : „Oh, zakoj szam dònok tó neszrecsno pizmo táposzlo !

Tak dajecs ta istina i zdaj escse pár récsi k tomi.

Drági prijátel ! Csi vu cseméráj odgòvårjati ali kaj csiníti scsés, premiszli szí vedno, kelko neszrecse zná tó napravíti. Premiszli szí, kelko

sze more Goszpodni Bòg csemeríti vszaksi dén nad tebom, gda nyemi telko szalosztí szprávlas i ka bi bilò zse z tébe, csi bi on tűdi tak nágli bio vu cseméráj kak tí, csi On nebi méo dugotrplivosztí ! Zmiszli szí kelko dobri dnévov tí je zse te doticsni szpravo nad kém sze zdá csemeris i naszpi sze ednòk na tvoje csemére i szamo té na drűgi dén csini i delaj krscsanszko, pametno. Tò tí doszta nevòle, neszrecse zmore prisparati i ne bode sze tí trbelo za volo tvoji rágli csemérov szledi dugo szalosztíti.

„Obcsűtis, ka tűdi tí potrebűjes odpűscsenye za tvoje bine i grèhe ? Od koga csákas tó ? Od Onoga, ki vsze lehko odpűszti ? Vòrjes v Bozsoj miloscsi ? Tak pokázsi tvojo vero v delaj tvoji ! Más potrplivoszt k tvojemi blíznyemi, znás nyemi odpűszíti, rávno tak, kak je tebi Bòg odpűszto ?“ S.

Szobotsko ev. zszenszko drűstvo

sze je v nedelo, 15. júniusa odpelalo v Kòrmend, náj povrnè obiszki kòrmendinszkoga drűstva, stero je, kak szmo v zádnyoj numeri zse szpízali, nasemi drűstvi lèpo szvileno zaszta vo prineszlo. Pod vodítelsztvom predszednikojce se je 13 odbòrníc drűstva odpelalo v szprevájanyi ravnitela Lipicsa i dűhovnika Darvasa.

Zse na posztáji v Kòrmendi nász je szprejélo vnògo goszpè i goszpòdov. Predszednikojca ga. dr. Borossova nász je sz prijázniml recsami pozdrávila v imèni kòrmendinszkoga drűstva, edna deklinica pa je lèpi pűslec ròzs predála nasoj predszednikojci.

Po zájtrki, sz sterim nász je drűstvo pogòsztilo v sòli, szmo tál vzéli na bozsoj szlűzsbí, stero je oprávo g. sinyòr Zongor Béla.

Po bozsoj szlűzsbí nász je zszenszko drűstvo obdarűvalo sz prelèpim bèlim szvilenim oltárszkim prtóm, vankisom, prtóm za prédganco i za szpòvedszko poszòdo, stero szo kotrige drűstva sívale vò z lèpim vogrszkim ròcsnim delom.

Dr. Sòmenova pa je v imèni szobotskoga drűstva prèkdála kòrmendinszkomi zszenszkomi drűstvi eden szpòmenszki album, sz kèpami szobotski òszvetnosztí pri

szprėjanyi vogrszke oszlobodilne vojszke, pri prevzétji kormendinszke zásztave, pri szpòmenszkój ószvetnoszti za mrtvece szobotske bitke i z rázlocsnimi kėpami nase krajine.

Po oglédanyi városa nász je drűstvo pogósztilo na banketi, na sterom je vecs kak sztó lűdi vzelo tál. Na banketi szo sinyor Zongor na Kormányzója drzsali gővor, Sárkány Ferenc, penz. Máv. inspektor

pa szo pozdravili szobotske gőszte, v steri imėni pa sze je verovucsitel-dűhovnik Darvas zahválo za lėpi szprejėm.

Po pōdnėvi szmo tál vzėli na telovádnoj ószvetnoszti kormendinszke polgárszke sōle, potom pa escse ednok naszicse ni i vszi okincsani sz pűsleci sze z nájlepsimi szpōmenki i sz prelėpim dárom odpravili na posztájó. Po priszrcsnom szlobōdi nász je cűg nazájripelo v Szoboto.

Rázlocsnimáli glászi

Radoszti glász: „Hodte k meni vszi, ki sze trűdite ino szte oklajeni, i jasz vam pocsinėk dam.“ (Mat. 11, 28)

Predszėdniki nasi gmajn i sinyorije szo májusa 26-ga konferenco meli v Szoboti, na steroj szta tál vzėla tűdi predszėdnika Vasi kőzėp sinyorije, Zongor Bėla sinyor i Szentmártoni Radó Lajos siny. inspektor. Konferenca je ednoglászno szklenola, ka pred sinyōrszko szpráviscse prineszė predlog, náj sze nasa sinyorija razpűszti i sze nase gmajne nazájpovrnėjo k tisztoj sinyoriji, k steroj szo pred bojnov szlisale, náj bi sze nasa krajina etak tűdi cerkveno nazájpovnōla k szvojoj jezerolėtnoj domovini. Nasa krajina bi mela zōszebnoga podsinyōra. Násztave, stere szamo nasim gmajnam szlűzsijo i stere szo szzi nase gmajne szpravile, bi tűdi nadale v lászti nasi gmajn osztale: szobotski Dijaski dom, Dűsevni Liszt—Lelki harmat i kalendari.

Nōve verevucsitelszke szlűzsbe. Nasa sinyorija je zaproszila solszke oblászti náj bi pōleg zse obsztojėcsi dvej verovucsitelszki szlűzsb v Szoboti i Gor. Szlávėcsi, nasztávila escse pėt táksi szlűzsb sz szrediscsom v Bodonci, Petrōvci, Pűconci, Szeli i Szoboti (za zvōnėjsnye sōle).

Morávskoj gmajni je na nyėno prosnyo obecsanó, ka nyej Kapi Bėla pűspōk poslejo adminisztrátora-dűhovnika. Gmajna nyemi je zagvűsala plácso 170 pengőjov na mėszec i edno szobo sz pohistvom. Tak bi tá zse vecs kak pō leta brezi dűhovnika bodōcsa gmajna dobila

zacsaszno ga dűhovnika, dokecs ne bi posztávila pozvánoga lizta i szzi lejko odebrála rėdnoga farara.

Evangelicsanszke vucsitele dobimo na vsze sōle gde szamo jesztejo evang. solszka deca. Sz toga, ka celō na tákse sōle dobimo ev. vucsitele, na steri niti 10 ev. vucsenikov ne bode, sze vidi, v kak velkoj meri szpostűjejo oblászti interesze nase cerkve.

Csurman Lajos kaplán, ravnatel dijaskoga dōma, je vōsztōpo sz cerkvene szlűzsbe.

Sinyorijszko szpráviscse. Nasa sinyorija szvoj letosnyi rėdni gyűlės v pondėlek, juniusa 30-ga bode drzsála v Szoboti z zacsėtkom ob 9 vōri (po ószvenoszti G. A. drűstva). Dněvni rėd gyűlėsa sze z vabilami razposle.

Domonkosfa. V nasoj gmajni sze je confirmácija juniusa 8.-ga, to je na nedelo szvétoga trojsztva drzsála. Pri confirmáciji je biló 7 decskov i 5 deklic, vszega 12 decė. Deca szo pri toj priliki racsun dáli od toga, na kelko szo szpoznali návuk nase evangelicsanszke cėrkvi i tűdi szo oblűbili, da v toj cėrkvi i v tom vadlűványi scsėjo sziveti i ednōk mrėti. Deca szo za szpōmenek lėpe vogrszke szpōmenszke lizte dōbili. — V nasoj gmajni szo vszi szlovenszki voditelje z vesznic Gerōhāza i Alsójánosfa szvojoj szlovenszkoga maternoga jezika dėco tűdi v vogrszko sōlo dáli notriszpűszati. Tak pri nász szamo vogrszko vcsenyė bode. — Nasa gmajna

je szkoncsala, da szvojo sôlo prêkdá vo-grszkoj drzsávi, naj tá sôla drzsávna bode, szamo tô proszi od solszke oblászti, naj k nam dvê evangelicsánszke vere vucsitel-szkivi môcsi posle i vöimenüje, edno z-kántorszkim znányom, ár je pri nász prêk 90 %-ov evangelicsánszke decé.

Nasa gmajna je mêla v preminôcsem léti notrijemánya 23917.75 Din, vödávanya pa 22.555.50 Din i tak osztánka 1362.25 Din.

Turobni glászi. *Z-szobotske fare*: májusa 29. vd. Pintarics Miklósova z Martjánec v szt. 81 l.; júniusa 3. vd. Bednyák Vinceova sz Szobote, v szt. 46 l. *z-krizsav-szke fare*: májusa 3. Császár János z Krizsavec, st. 76 l., május 8. Török Ádam z Felsőszentbenedeka, st. 64 l., májusa 16. Kocsis Ádam z Rátkalaka, v szt. 73 l., 28. májusa Novák Lipót z Gesztenyása szt. 43 l., májusa 30. Leposa Ivan z Rátkalaka, v v szt. 75 l. — *Z fare Domonkosfa*: vd. Póczak István z Gerôháza szt. 85 l., vd. Póczak Iván z Gerôháza. szt. 72 l. — *Z fare Szlávecske*: május 5-ga Fartek Mária Erzsébet szamica, roj. v Grázi, biv. v Kuzmi v 16 l. szt.; májusa 13-ga Szapács Géza, roj. v Topolôci, biv. v Krascsi, v 35 l. szt.; májusa 27-ga Zsohár Jözsef-ova, roj Fartek Krisztina, roj. v Gornyi Szlávecsi, biv. v Kuzmi, v 37 l. szt. — Vsze zsalüvajúcse náj pomirí Goszpodin Bôg, tim premínyenim pa náj bode Krisztus gorisztanênye i zsítek!

Dogodki zädnyega mëszeca

Nôvi vdárec je doszégno Anglijo na Szredozemszkom môrji. Nemci szo náimre po osztri borbaj zavzéli Kréto, okôli nye-ga pa potôpili vnôgo trgôvszki i vecs ve-likí bojní ládíj. — Nemskoj bojnoj ládíj sze je poszrecsilo potôpiti nájvékso bojno lád-jo szvetá, Hooda. Dén szledi je od velke premôcsi angl. ládíj potopléni bio tüdi Bis-marck, steri sze je do zädnye granáte bo-jüvo. — Irák i Anglija szta premirje szkle-nola. — Anglêska vojszka je z vecs sztráni

vdrla v francoszko Szirijo. Francozom sze je poszrecsilo zasztaviti napredoványe An-glezsov, steri velke zgübicske májo v Szi-riji. — Anglêska vojszka je v Szevernoj Afriki pri Sollumi scsela predrêti nemsko-italjanszko bojno linijo, da bi olêkôtila szlá-vo Tobruka. V tridnévnoj bitki szo Nem-ci i Italijáni zmleli edno cêlo motorizirano divizijo. V bitki szo Anglêzsi zgübili 200 tankov i 31 eroplánov. Nemsko italjanszka vojszka je presla v protinapád i pregánya anglêsko vojszko. — Zsmetne zgübicske je pretrpêla Anglija tüdi v eroplánaj nad Ka-nálom. Nemci szo pá doszta trgôvszki lá-dij potôpili.

Nemsko i taljanszko letálsztvo mocsno napáda zädnye dnêve velke anglêske trd-nyáve i pomorszka oporisca v Alekszan-driji, na Málti i v Gibraltári.

Velika je bila zädnyi mëszec tüdi di-plomátszka delavnoszt: Hitler i Mussolini szta sze na rizálszki pondêlek szrécsala na Brenneri. - Hrvaska je prisztôpila k trojnómí pakti. - Nas honvédélmí miniszter vítész Bartha Károly je obiszko Itálijo; v Rimi szo ga z velkov parádijöv szpréjali. - Nemcsija je prijatelszko pogodbo szklenola sz Törszkov. Tá pogodba pá velki diplo-mátszki vdárec znamenüje za anglijo, stera sze je zaman trüdila, ka bi Törszko pri-dôbila za szvoje bojnszke cile. — Romunszki poglavnik Antonescu je ob-iszko Nemcsijo, gde je razprávlao sz Hit-lerom i v. Ribbentroppom. — Naša krajina v nedelo 29. júniusa bode urádno szvetá-vala radoszt oszlobodítve i povrnênya k szvojoj jezerolêtnoj domovini. Na ôszvetek je vnôgo znameniti oszéb pozváni, med nyimi tüdi nas püspök Kapi Béla. Na etoj ôszvetnoszti nazôcsa bode nasa cêla kra-jina. Vecs deszétjézér lüdi sze csáka v Szoboto.

Ka je pa szmilenoszt, tô vszaksi dobro zná. Náimre, csi tvojemí blizsnemi szlabo ide, ka te tak csütis, kak csi bi tô tvoje lasztivno trplênje bilô, i nyemi pomágas, kak szamo znás.

Luther.